

Терміни веб-дизайну у фаховій комунікації: особливості походження

Ірина Ментинська¹, Юлія Ментинська²

Кафедра української мови, Національний університет “Львівська політехніка”,
УКРАЇНА, м. Львів, вул. С. Бандери, 12,
E-mail: imentynska31@ukr.net

Кафедра інформаційних технологій видавничої справи Національний університет
“Львівська політехніка”, УКРАЇНА, м. Львів, вул. С. Бандери, 12,
E-mail:julia711vp@gmail.com

The article is dedicated to the peculiarities of the origin of web design terms. Terminological units were divided into three thematic groups, within each lexical-semantic subgroups were singled, which makes it possible to trace the process of formation and modern functioning of the terms. It was discovered that a number of terms were formed on a basis of the existing in language lexical units of general vocabulary or narrow terminology vocabulary, including mathematical, physical, computer, publishing terminology; it was traced, that the creation of new nominative unit occurs in case of change of denotatum based on metaphorical or metonymic transfer of meanings. Terms analysis from the perspective of origin helps to identify the main patterns and development tendencies, and to systematize and standardize sectoral terminology.

Keys words: web-design, lexical and genetic characteristics, foreign borrowings, lexical and semantic analysis, secondary nomination, terms of mixed type,

Метою статті є проаналізувати особливості походження термінів веб-дизайну у фаховій комунікації на сучасному історичному зрізі.

Актуальність статті полягає в потребі дослідити і описати генетичні особливості термінів веб-дизайну з огляду на активізацію процесів розвитку галузевої терміносистеми.

На сучасному синхронному зрізі виокремлюємо такі розряди термінів:

Питомі українські номінації. Їх поділяємо на такі підвиди:

а) власне галузеві, створені на основі власне українських лексем чи дериваційно адаптованих давніх запозичень: *барвник, полиск, відблиск, насиченість, яскравість, заставка.*

б) міжгалузеві терміни:

- математичні: *вибірка, деревоподібний, штрихування, відрізок;*
- видавничі (поліграфічні): *верстка, редагування, надрукувати;*
- комп'ютерні: *скасувати, накопичувач, завантаження, ввід, вивід;*
- фізичні: *щільність, чутливість, поглинання;*

в) терміни, утворені внаслідок вторинної номінації, тобто метафоризації та метонімічного перенесення загальноживаних слів або міжгалузевих наукових термінів): *криві додавання, абсолютно чорне тіло, світлість, стрічка, друк по вологому, колірний зір, візуальна інформація.*

Давні іншомовні запозичення – це вагомий розряд термінів веб-дизайну. Серед давніх запозичень виділяємо такі групи:

а) латинізми: *акцент, об'єкт, рефлекс, реквізит;*

б) грецизми: *гармонія, тезаурус*;

в) запозичення з інших мов:

- німецької: *абзац, блік, штамп, шриффт, курсив, кегель, орнамент, растр*;
- французької: *контраст, контур, фрагмент, формат*;
- італійської: *абревіатура, трафарет*.

Нові іншомовні запозичення. Під такими запозиченнями розуміємо: а) безпосередні запозичення: *флаєр, трепінг, градієнт, керлінг, дайджест*;

б) терміни, що створюються із запозичених елементів. Поділяємо їх на підвиди:

- інтернаціональна основа + запозичена основа (терміноелемент): *автотипія, веб-дизайн, гексахром, денситометр, колориметрія, тест-програма, буфер-текст*.
- запозичена основа + запозичений афікс (можлива українська флексія): *табуляція, відеоінтерфейс, деінсталлятор, валідатор*.

г) терміни змішаного типу.

- запозичена основа + український афікс: *колібрування, тиражування, сканування, копіювання, екранування*.
- інтернаціональна основа (терміноелемент) + українська основа: *макрозасоби, мультидоступ, мікропроміжок, перфострічка, сервоповерхня, відеосередовище, вектор-рядок, кольороподіл, веб-застосунок*.
- терміни-варваризми (самостійні чи в складі комбінованої терміноодиниці): *web-сторінка (веб-сторінка), www-видання, Java (Ява)-скрипт*.

Нові іншомовні запозичення на сучасному історичному зрізі суттєво поповнили і стали її основною базою.

Термінологія веб-дизайну характерна генетичною неоднорідністю її одиниць. Виокремлено на сучасному синхронному зрізі такі розряди термінів: питомі українські терміни, давні іншомовні запозичення, нові іншомовні запозичення. Структурний аналіз цих термінів дає змогу повно і всебічно простежити процес виникнення, формування та функціонування терміноодиниць веб-дизайну, допомагає виявити основні закономірності й тенденції їхнього розвитку.

Література

1. Український тлумачний словник видавничо-поліграфічної справи / [уклад.: П. О. Киричок, О. М. Величко, С. Ф. Гавенко, О. В. Зоренко, Т. Ю. Киричок, Т. В. Розум]. — К.: НТУУ «КПІ», 2010. — 896 с.